

Verksamhetsberättelse för 2025

Inledning

Skånes luftvårdsförbund bedriver övervakning av luftkvaliteten i Skåne för sina medlemmar inom både privat och offentlig sektor. Under 2025 har förbundet utfört sin löpande luftkontroll, men också haft ett antal projekt.

Medlemmar

Nedan finns en förteckning på alla medlemmar under året.

Kommuner 33 st

• Bjuv	• Kristianstad	• Staffanstorp
• Bromölla	• Kävlinge	• Svalöv
• Burlöv	• Landskrona	• Svedala
• Båstad	• Lomma	• Tomelilla
• Eslöv	• Lund	• Trelleborg
• Helsingborg	• Malmö	• Vellinge
• Hässleholm	• Osby	• Ystad
• Höganäs	• Perstorp	• Åstorp
• Hörby	• Simrishamn	• Ängelholm
• Höör	• Sjöbo	• Örkelljunga
• Klippan	• Skurup	• Östra Göinge

Industrier 34 st

• AB Tetra Pak Prenax AB	• Landskrona Kraft AB
• Adven Sverige AB	• Norcarb Engineered Carbon AB
• Akzo Nobel Decorative Coatings AB	• Nordic Sugar AB
• Alufluor AB	• PAROC AB
• Ball Beverage Packing Fosie AB	• Perstorp Specialty Chemicals AB
• Befesa Cirkular Alloys Sweden AB	• Solör Bioenergi Fjärrvärme AB
• Boliden Bergsöe AB	• Saint Gobain Sweden AB Isover
• Bostik AB	• Sylvamo Sweden, Nymölla Bruk AB
• C4 Energi AB	• Sydkraft Thermal Power AB
• E.ON Energiinfrastruktur AB	• SYSAV AB
• Gerberit Produktion AB	• Trelleborgs Hamn AB
• GPI Flexibles AB	• Trelleborgs Industri AB
• Hässleholm Miljö AB	• Ystad Energi AB
• Höganäs Sweden AB	• Ystad Hamn Logistik AB
• Höganäs Energi AB	• Öresundskraft Kraft & Värme AB
• Jeld Wen Sverige AB	• Österlen Kraft AB
• Kemira Kemi AB	
• Kraftringen Energi AB	

Revisorer

Torbjörn Ekelund
Aina Andersson

Svalövs kommun
Trelleborgs kommun

Revisorssuppleant

Sven Andersson
Jörgen Ny

Egen firma, Sjöbo
Sjöbo kommun

Firmatecknare i föreningen har varit ordförande, vice ordförande, kassör och sekreterare.

Stämma

Förbundet stämma hölls den 25 april 2025 på Hotel Statt i Hässleholm. Vid stämman var 26 medlemmar närvarande.

Stämman öppnades av ordförande Christina Nilsson som inledde och hälsade alla välkomna. Efter ordinarie stämman hölls föredrag om SCAIL för spridning och depositionsberäkningar av Anders Åkesson. Vidare fick vi lyssna till hur Jönköpings läns Luftvårdsförbund arbetar.

Presentationerna finns tillgängliga på förbundets hemsida.

Styrelsemöten

Förbundet har under verksamhetsåret haft 6 styrelsemöten. Vid styrelsemötena förs protokoll vilka läggs ut på förbundets hemsida.

Projekt under året

Förbundet har under året haft ett antal olika projekt och satsningar. Nedan beskrivs några av dessa.

Mätning av PM 10 och PM 2.5

Under 2025 utfördes mätning av PM 2.5 och PM 10. Mätningarna skedde i sex kommuner, Båstad, Eslöv, Sjöbo, Svalöv, Vellinge och Östra Göinge. Inga mätningar har skett i kommunerna tidigare, med undantag för Båstad där en mätning behövdes göras om. Resultaten kommer ge ett bättre underlag för både spridningsmodeller och beräkningar i hela länet.

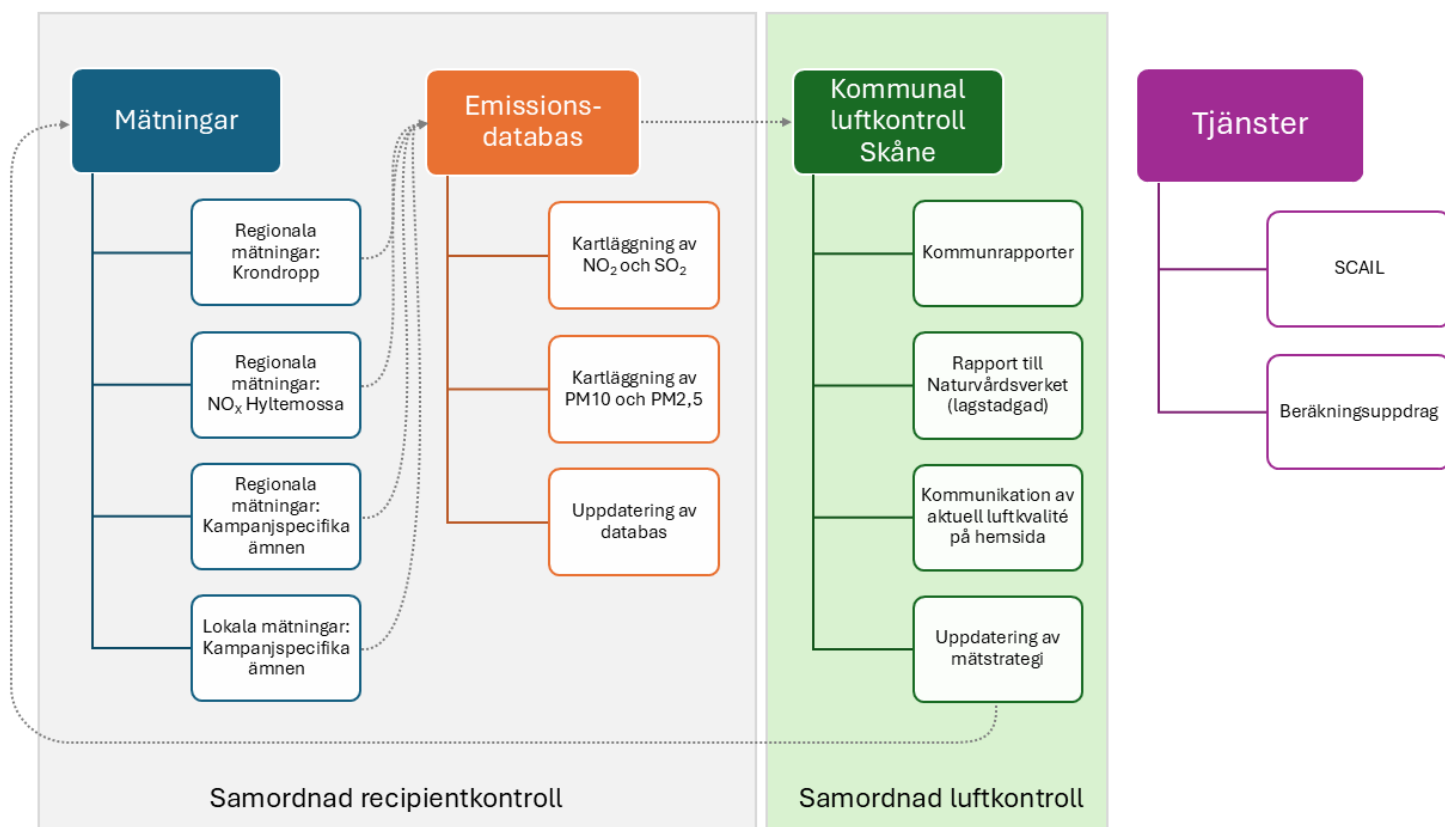
Arbete med intern/extern kommunikation

Styrelsen har under året jobbat med hur förbundet ska bli bättre med att synas och sprida information – både internt och externt.

Styrelsen har tillsatt en arbetsgrupp som kommer jobba med dessa frågor. Arbetet är påbörjat under 2025 och kommer fortsätta under kommande år.

Löpande arbete

Merparten av förbundets arbete under året är de löpande mätningarna som utförs. Det handlar om krondropp, bakgrundsmätningar av kvävedioxid, kampanjspecifika ämnen och partiklar. Nedan finns en kort beskrivning av det arbetet, som även illustreras i figur 1.

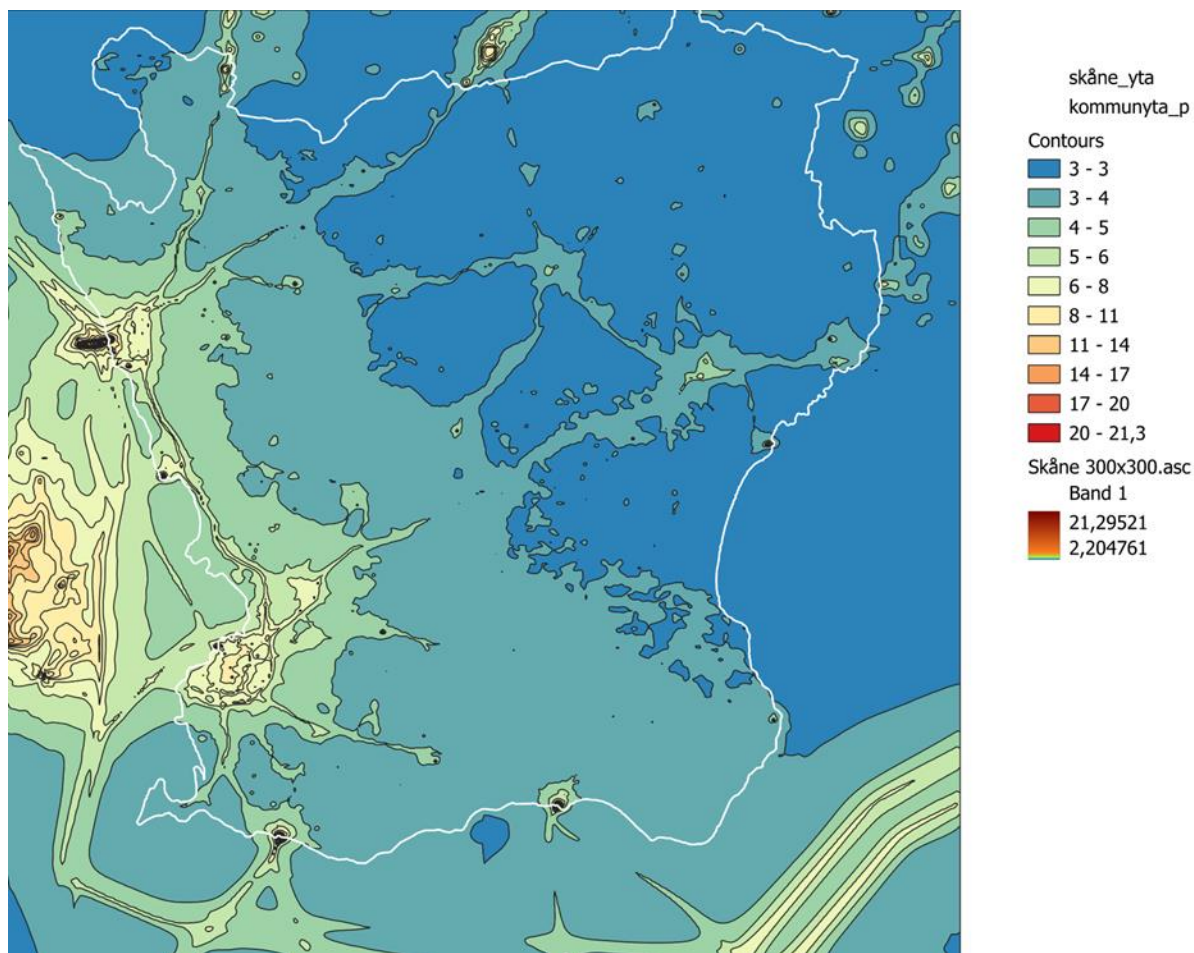
Figur 1: Schematisk skiss av hur löpande arbetet är upplagt.

Emissionsdatabasen för Skåne

Skånes Luftvårdsförbund förvaltar en emissionsdatabas, utvecklad av Susanna Gustafsson, Malmö Stad. Databasen hanterar alla utsläppskällor i Skåne, sjöfartsutsläpp runt Skåne, punktkällor i Själland samt utsläpp från grannlänerna.

Modellen tar hänsyn till geografi och meteorologi och kan utifrån all denna information beräkna halterna av olika föroreningar för olika platser i länet. För att säkerställa kvaliteten på emissionsdatabasen och dess beräkningsresultat valideras de beräknade halterna med mätningar.

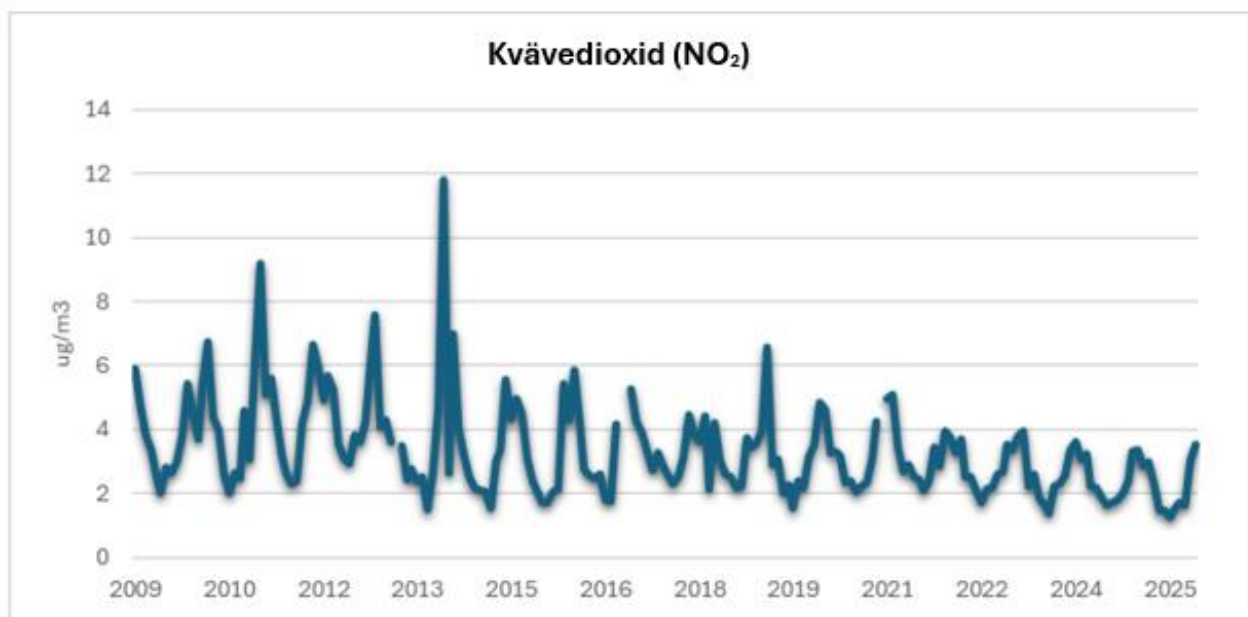
Databasen har under året uppdaterats med nya utsläppsdata från den småskaliga uppvärmningen för samtliga kommuner. Dessutom görs årlig uppdatering av emissionsfaktorer för trafiken och en ny uppdatering av emissionsfaktorer för trafiken kom i oktober 2025. Dessutom görs årligen en översyn av punktutsläppen i länet.

Figur 2: Årsmedelvärdet för kvävedioxid som beräknats för skåne 2025.

Kontinuerlig bakgrundsmätning av kväveoxider

Förbundet har sedan 2008 ansvarat för kontinuerliga bakgrundsmätningar av kvävedioxid. Mätningarna startade vid Vavihill och har sedan 2018 fortsatt i Hyltemossa. Mätningarna har två syften. Dels att ge en långtidstrend av hur bakgrundshalterna påverkas från kontinenten och från de större tätorterna, dels att fungera som en valideringspunkt för den skånska emissionsdatabasen. Bakgrundshalterna i Skåne har en sakta sjunkande trend.

Figur 3: Bakgrundshalter i luft av kvävedioxid i Skåne vid mätstationen Vavihill/Hyltemossas.

Krondroppsmätningar

Programmet för krondroppsmätningar fortsätter. Nuvarande mätprogram som utförs av IVL löper över tiden 2020 - 2025. Krondroppsnätet är en samordnad miljöövervakning som finns i ett flertal av Sveriges regioner. Övervakningen är inriktad på lufthalter, nedfall av försurande ämnen och övergödande ämnen samt deras inverkan på markvattnets kvalitet. Långa mätserier ger möjlighet att beskriva historiska förändringar och med modelleringar kan för framtiden göras.

Resultaten från mätningarna under 2025 kommer presenteras på hemsidan när de är sammanställda.

Samordnad luftkontroll för Skånes kommuner

Luftkontrollen i kommunerna startade 2017 genom avtal med Malmö Stad.

En kontrollstrategi har tagits fram, som beskriver hur kontrollen genomförs och rapporteras till naturvårdsverket. Kontrollstrategin finns att tillgå på förbundets hemsida.

Samtliga kommuner har fått en kommunspecifik årsrapport som innehåller sammanställning av mätresultat och beräkningsresultat för de senaste åren med fokus på respektive kommun. Rapporterna finns att ladda ner på förbundets hemsida, både som pdf-rapport såväl som GIS-filer.

Under december 2025 genomfördes det årliga mötet för samverkansområdet på plats i stadshuset i Malmö. Resultat av årsrapporter, beräkningar och mätningar presenterades och under eftermiddagen hade vi besök från Århus universitet som presenterade sin senaste forskning inom MARCHES projektet som räknar på kostnader för hälsa och miljö som kommer av luftföroreningar.

Förbundet sköter även inom ramarna för den samverkande kontrollen, rapporteringen till naturvårdsverket.